

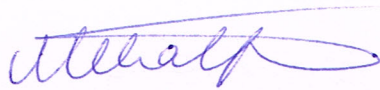
LIFE SPRINGDAY, Nõrglubjaallikate (elupaigatüüp *7220) kaitse ning taastamine Eesti
Natura 2000 võrgustiku aladel

LIFE12 NAT/EE/000860

Juhtkomitee koosoleku protokoll nr 4

Juhtkomitee liikmetele esitati kirjalik ülevaade projekti hetkeseisust (lisatud). Juhtkomitee võttis informatsiooni teadmiseks. Järgmine koosolek toimub 2015. aasta III kvartalis. Kokkusaamise aeg ja koht täpsustatakse kuu enne koosoleku toimumist.

Protokolli koostas:

Mart Thalfeldt

11. juuni 2015. a.

LIFE SPRINGDAY, Nõrglubjaallikate (elupaigatüüp *7220) kaitse ning taastamine Eesti Natura 2000 võrgustiku aladel (LIFE12 NAT/EE/000860)

Ülevaade projektist ajavahemikul 30.11.2014 – 31.05.2015

Projekt on edenenud plaanipäraselt. Projekti eesmärkides ega lõpptähtaegades muudatusi ei ole tehtud.

Tegevused

1. A-tegevused. Ettevalmistavad tegevused

Planeeritud uuringute esimene etapp on teostatud. Välitööde ja uuringute tulemusena on lisandunud hulgaliselt teavet. Aruanded viimase poolaasta tulemustest valmivad juuni- ja juulikuul jooksul. Analüüsitakse nõrglubjaallikate elupaigatüübi määramise, hindamise ja seire metoodikat. Vajadusel tehakse ettepanekud juhendite muutmiseks. Kogunenud andmete põhjal koostatakse allikate kaitsega seotud ettepanekud veemajanduskavadesse.

Kiigumõisa alal uuritakse täiendavalt Jägala jõe vasakkaldal Kõrvemaa looduslal asuvat allikate rühma (joonis 1, foto 1), et hinnata, kas tegu on nõrglubjaallikatega. Suhteliselt väikeste vee vooluhulkade tõttu on varasemalt jäänud allikad kirjeldamata. 2015. aasta jooksul tehakse hüdrooloogilised mõõtmised, võetakse veeproovid ja tehakse botaanilised uuringud.

Viidumäe allikate seisundi parandamiseks konkreetsete tegevuste kava valmib tähtaegselt. Eeltöödena on korrastatud Põllumajandusameti maaparandussüsteemide registrit – sellest on välja arvatud Viidumäe kaitseala sisse jäävad kraavid – kokku 8,2 km, mis ei ole vajalikud riikliku eesvooluna. Üle on vaadatud ka registrisse kandmata kraavisüsteemid. Kavandatavad tööd ja nende teostamise võimaliku kohad on kooskõlastatud Põllumajandusameti, RMK, Keskkonnaameti ja Lääne-Saare vallavalitsusega. Lähteülesanne projekteerimiseks on kooskõlastatud, projekteerimine käib.

2015. aasta teises pooles korratakse botaanilisi uuringuid ajaloolistes taimestiku seire ruutudes, mis jäävad kavandatavate tegevuste võimaliku mõju piirkonda. Sellega säilib järjepidevus ja on võimalik seirata muutusi.

Allikasoo õpperaja rekonstrueerimise ettevalmistamiseks on olnud vajalik olemasoleva raja kandmine ehitisregistrisse. Selleks on tehtud mõõdistused ja vastav teatis on Lääne-Saare vallavalitsusele esitatud. Eeldatavasti kantakse rada ehitisregistrisse juunikuul jooksul.

Prästvike järve põhjaosa allikate uuringutest on suurem osa tehtud. Täiendavalt teostatakse limnoloogilisi uuringuid mõnes seni uurimata punktis. Uuringute tulemuste põhjal on antud andmeid ja tehtud ettepanekuid Vormsi maastikukaitseala kaitsekorralduskava eelnõusse ja Prästvike järve tervendamiseks.

Allika matkaraja rekonstrueerimise ja laiendamise läbiviimiseks on eeltööd tehtud. Selleks korraldati geodeetilised mõõdistused ja kanti olemasolev rada ehtisregistrisse.

2. C-tegevused. Konkreetsete tegevused

Konkreetsete tegevuste ettevalmistamine käib. Praeguseks kavandatakse järgmisi tegevusi:

C1 - Kiigumõisa. Loodusliku hüdroloogilise režiimi taastamine. Allikate äravooluajadesse kujundatakse voolutõkked kas karestikena või muul moel (joonis 2). Peenema võsa eemaldamine allikaojade kallastelt ja allikate ümbrusest. Tegevused kooskõlastatakse maaomaniku ja ametiasutustega 2015. a. III kvartalis.

C2 - Viidumäe. Allikate ja allikasoo seisundi säilitamiseks oli vajalik olemasolevate kraavide väljaarvamine maaparandussüsteemide registrist. Sellega kaob kohustus ja võimalus süsteemide hoolduseks ja korrashoiuks ning ühtlasi ka vastuolu ala kaitse-eesmärkide ja maaparandussüsteemide eesmärkide vahel. Lihtsustub ka planeeritavate tööde läbiviimine.

Allikate ja allikasoo loodusliku hüdroloogilise režiimi taastamine. Projekteerimise lähteülesanne on kooskõlastatud, projekteerimine käib. Kokku kavandatakse kraavide sulgemist ligikaudu 2,5 km ulatuses. Vajalikud mõõdistused on tehtud, objektid kirjeldatud (Lisa 1) ja informatsioon edastatud. Projekt valmib juuli lõpuks. Ehitusöödega on plaanis alustada 2015. aasta IV kvartalis.

Projekteerimine Allikasoo õpperaja taastamiseks ja laiendamiseks käib. Keskkonnaameti ja RMK'ga on arutatud rajaga seotud küsimusi, projekt esitatakse kooskõlastamiseks juunikuus. Ehitustöödega alustatakse 2015. a. teises pooles.

C3 - Vormsi. Prästvike järve tervendamise ettevalmistus käib. Tegevusi on arutatud ekspertide ja erinevate osapooltega. Tegevustega on arvestatud ka kaitsekorralduskava ettevalmistamisel. Läbi on viidud hange spetsiaalse ujvtehnikaga soetamiseks. Hanke tulemusena ostetakse Rootsis valmistatav ujuv, väikese pinnase erisurvega multifunktsionaalne masin Truxor. Spetsifikatsiooni täpsustamiseks ja masina kasutuskoolituseks käidi tehases. Töödega loodetakse alustada 2015. aasta III kvartalis.

Projekteerimine Allika matkaraja taastamiseks ja laiendamiseks käib. Keskkonnaameti ja RMK'ga on arutatud rajaga seotud küsimusi, eskiislahendus esitatakse kooskõlastamiseks juunikuus. Ehitustöödega on plaanis alustada 2015. a. teises pooles.

3. D-tegevused. Projekti tulemuste seire.

Tegevus toimub plaanipäraselt. Enamus konkreetseid tegevusi on ettevalmistavas järgus, mille tulemusena on korrastatud andmebaase ja registreid. Viidumäe kaitseala sisse jäävate maaparandussüsteemide kustutamine registrist aitab saavutada kaitseala eesmäärke.

Olemasolevate õppe- ja matkaradade ehitisregistrisse kandmine oli oluline tööde ettevalmistamiseks ja asjassepuutuvate regulatsioonide täitmiseks.

Uuringute käigus kogutud andmed on aluseks projekti tegevuste hindamisele ja tegevuskavade koostamisele. Andmete kogumine ja analüüs jätkub.

4. E-tegevused. Avalikkuse teavitamine ja projekti tutvustamine.

Projekti tegevusi kajastab Loodushoiu Keskuse koduleht. Projekti on tutvustatud kohalikele elanikele ja omavalitsuste esindajatele. Kavas on jätkata projekti tutvustamist kohalike ja ülevabariigiliste meediakanalite kaudu.

Tartu Ülikooli keskkonnas Brüöloogia Eestis ilmuvas ajakirja Samblasõber 17. numbris ilmus Nele Ingerpuu lugu nõrglubjaallikate sammaldest, kus ta annab ülevaate projekti käigus tehtud uuringutest (<http://www.botany.ut.ee/bruuloogia/Samblasober17.pdf>).

Radade rekonstrueerimise käigus kujundatakse ja paigaldatakse infotahvliid rajale ja allikate juurde.

5. F-tegevused. Projekti üldine juhtimine.

Projekti igapäevase tegevuse korraldamiseks vajalik meeskond on komplekteeritud. Alaliste töölepingutega on projektiga seotud 4 töötajat. Üldises tööplaanis muudatusi teha vaja ei ole.

Rahaliste vahendite kasutamine vastab projekti tööplaanile ja toimub projekti taotluse ja eelarve kohaselt. Tööks vajalik masin (Truxor) märgaladel töötamiseks saabub Eestisse eeldatavasti juuli alguses.

Projekti eelarve täitmine seisuga 31. mai 2015

Budget breakdown categories	Total cost in €	Costs incurred from the start date to 31.05.2015 in €	% of total costs
1. Personnel	€374 480	€103 526	27,6
2. Travel and subsistence	€44 662	€20 669	46,3
3. External assistance	€164 537	€26 458	16,1
4. Durable goods: Equipment	€172 933	€45 957	26,6
6. Consumables	€22 872	€1 463	6,4
7. Other Costs	€1100	€0	0
8. Overheads	€54 640	€15 000	27,5
TOTAL	€835 224	€213 074	25,5

ACTION PLAN, name of action		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Progress reports	Proposed						
	Actual						
A1 Analysis of the existing information	Proposed						
	Actual						
A2 Elaboration of detailed fieldwork plan	Proposed						
	Actual						
A3 Evaluation of the spring habitats and their close surrounding area	Proposed						
	Actual						
A4 Planning detailed conservation measures	Proposed						
	Actual						
A5 Elaboration of monitoring guidelines for petrifying spring habitats	Proposed						
	Actual						
C1 Restoration of petrifying spring habitats in Kõrvemaa Landscape Protection Area	Proposed						
	Actual						
C2 Restoration of petrifying spring habitats in Viidumäe Nature Reserve	Proposed						
	Actual						
C3 Restoration of petrifying spring habitats in Vormsi Landscape PA	Proposed						
	Actual						
D1 Monitoring of project concrete conservation actions	Proposed						
	Actual						
D2 Assessment of the project impact	Proposed						
	Actual						
E1 Project website	Proposed						
	Actual						
E2 Issuing of booklets related to the targeted springs and their surrounding	Proposed						
	Actual						

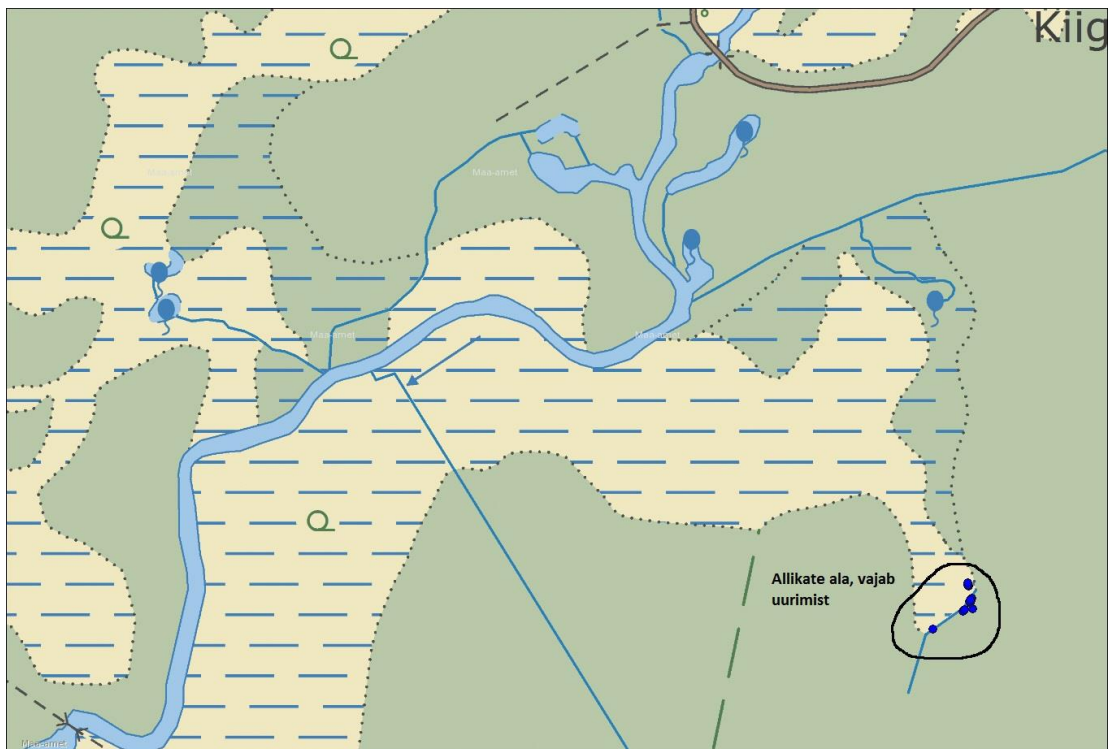

habitats																					
E3 Introduction of springs in media, seminars and conferences	Proposed																				
	Actual																				
E4 Organisation of training seminars	Proposed																				
	Actual																				
E5 Notice boards	Proposed																				
	Actual																				
E6 Composing a layman`s report	Proposed																				
	Actual																				
F1 Project management	Proposed																				
	Actual																				
F2 Steering Committee meetings	Proposed																				
	Actual																				
F3 Networking with other LIFE+	Proposed																				
	Actual																				
F4 After-LIFE Conservation Plan	Proposed																				
	Actual																				
F5 Project audit	Proposed																				
	Actual																				

LIFE SPRINGDAY tööplaani täitmine mai, 2015. a.

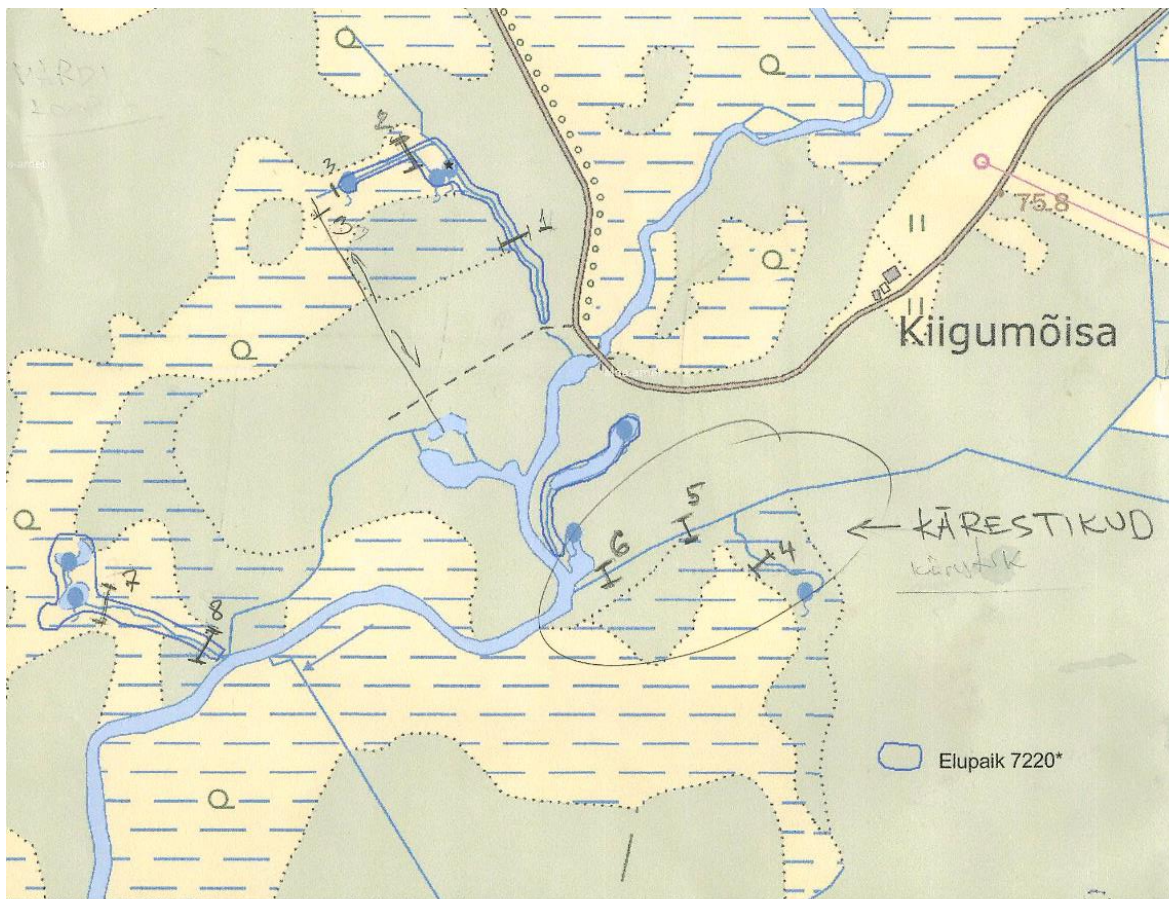

Joonis 1 Uurimist vajavad allikad Kiigumõisas

Foto 1 Kiigumõisa, allikad Jägala jõe vasakkaldal, vajavad uurimist

Joonis 2 Kiigumõisa allikaala võimalikud veetõkete asukohad

